

РЕШЕНИЕ

№ 87

гр. И., 16.12.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – И., ПЕТИ НАКАЗАТЕЛЕН СЪСТАВ, в публично заседание на шестнадесети декември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Димитър Г. Цончев

при участието на секретаря Надя Н. Борисова
като разгледа докладваното от Димитър Г. Цончев Частно наказателно дело
№ 20211840200593 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 155 и сл. от Закона за здравето (ЗЗ).

Образувано е по искане на Районна прокуратура – гр. И. за задължително настаняване и лечение в специализирано заведение на предложената за освидетелстване П. Й. В.. В искането се твърди, че в хода на проверката били снети обяснения от различни лица, според които психическото ѝ състояние в последно време се е влошило и същата проявява неадекватно поведение и агресия. Представителят на РП – И. е приел, че поведението на В. застрашава живота и здравето на нея и околните. Моли съда да образува производство, да назначи експертиза и ако е налице необходимост, да постанови решение, с което да настани за задължително лечение лицето в специализирано заведение.

Съдът, след като прецени по вътрешно убеждение събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, ведно с доводите и становищата на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

Преди около една година предложената за освидетелстване П.В. живеела в едно домакинство с баща си в с. Ж., общ. И.. Поведението ѝ през този период се променило. Започнала да чува гласове. Някои от тях я подтиквали да сложи край на живота си, други да отиде при починалата си майка. Не спяла нощем, местила мебели, изхарчила сума между 5000 лв. – 6000 лв. за много кратък период от време, като дала обяснение на близките си, че с тях е закупила цветя. Била вербално агресивна към сина си – свид. Л.В. и към баща си Й.С.. Отношенията ѝ с последния се влошили, поради което тя се изнесла от дома му и заживяла сама в жилището си в гр. И.. След преместването ѝ в гр. И. поддържала спорадичен контакт с роднините си, като понякога за дълги периоди от време не общувала със сина си – свид. В., въпреки притеснението и загрижеността му за здравословното ѝ състояние.

Категорично отказвала предложенията му за търсене на специализирана медицинска помощ във връзка с психиатричното ѝ състояние. Имало период от време, в който живяла със свид. В.К. в неговия дом, без той да е забелязвал признаци на нетипично социално поведение.

От заключението на комплексната съдебно-психиатрична и психологическа експертиза се установява, че освидетелстваната П.В. страда от параноидна шизофрения. Шизофренията е заболяване, спадащо към групата на психозите. Поради невъзможността за рационална корекция на действията и непредвидимост на постъпките, освидетелстваната представлява опасност за живота и здравето на околните и може допълнително да увреди собственото си здраве. Съгласно заключението има риск с поведението си да провокира агресия от други лица върху себе си, поради което лицето има нужда от продължително лечение и наблюдение. Освидетелстваната не може да изразява информирано съгласие за лечение. Предложена е стационарна форма за лечение за срок от два месеца поради установеното психично заболяване в състояние на обостряне.

Така изяснената фактическа обстановка съдът приема за несъмнено установена, след като обсъди поотделно и в тяхната съвкупност събраните по делото доказателства и доказателствени средства, а именно: гласните доказателствени средства: обясненията на предложената за освидетелстване, показанията на свидетелите Л.В., Д.С. и В.К., на които съдът дава вяра. Събраните по делото доказателства се подкрепят и допълват взаимно и напълно съответстват помежду си досежно фактите и обстоятелствата, релевантни за настоящото производство. От показанията на разпитаните свидетели се установяват различни аспекти от поведението на предложената за освидетелстване. Изменението в него и проявата на вербална към сина ѝ – свид. В. и към баща ѝ. За такава свидетелства Л.В. и показанията му намират подкрепа в показанията на свид. С., който признава, че предложената за освидетелстване е имала общо раздразнение, спорила е с роднините си за дреболии, като най-много пререкания е имала с баща си и сина си. Показанията на посочените свидетели следва да се кредитират, доколкото са логични и непротиворечиви. Те са близки роднини на предложената за освидетелстване и са имали са непосредствена възможност да възприемат поведението ѝ, като липсват данни за влошени отношения. Те намират в подкрепа в комплексната съдебно-психиатрична и психологическа експертиза, която добре обяснява аспектите на поведението на освидетелстваната, съобщено от свидетелите. Поради това няма причина достоверността им да бъде поставена под съмнение.

От обясненията на предложената за освидетелстване се установява, че същата от известен период от време чува гласове, има суицидни мисли и изпитва трудности да се противопостави на чутото. Това намира подкрепа в заключението на СППЕ и изслушването на вещите лица в съдебно заседание, от което става ясно, че предложената за освидетелстване е изтощена от случващото се и няма сили да противодейства.

Съдът кредитира в цялост заключението на приетата по делото комплексна съдебно-психиатрична и психологическа експертиза, като обективна, безпристрастна и компетентно изготвена. Вещите лица подробно са мотивирали заключението си със съображения, които не следва да бъдат преповтаряни. Само е нужно да се отбележи, че то разкрива наличието на психологическо заболяване у предложената за освидетелстване, което поради

естеството си е възможно във всеки един момент да резултира в проява на агресия спрямо трети лица или увреждане на собствения ѝ живот и здраве. Констатацията на психично заболяване и характерните му прояви напълно хармонизира със съобщеното от свидетелите и сочи на тяхната достоверност.

От показанията на свид. К. не се установяват нетипични от социална гледна точка поведенчески прояви на осв. В.. Това не оборва показанията на останалите разпитани свидетели и заключението на СППЕ, тъй като е възможно двамата да са имали контакт в момент, когато заболяването ѝ не е било обострено.

Въз основа на така изяснената фактическа обстановка съдът прави следните изводи от правна страна:

Съгласно чл. 155 от ЗЗ на задължително настаняване и лечение подлежат лицата по чл. 146, ал. 1, т. 1 и т. 2 от Закона за здравето, които поради заболяването си могат да извършат престъпление, което представлява опасност за близките им, за околните, за обществото или застрашава сериозно здравето им. Лицата по чл. 146, ал. 1, т. 1 от ЗЗ са психичноболни с установено сериозно нарушение на психичните функции или с изразена трайна психична увреда в резултат на психично заболяване; както и тези с умерена, тежка или дълбока умствена изостаналост или съдова и сенилна деменция.

От приетата от съда съдебно-психиатрична и психологическа експертиза безспорно се установи наличието на медицинския критерий за задължително настаняване и лечение на освидетелстваната В.. Същата страда от параноидна шизофрения. Шизофренното разстройство представлява психоза и попада сред изброените в чл. 146, ал. 1, т. 1 ЗЗ.

Налице е и юридическият критерий за задължително лечение. Поради заболяването освидетелстваната може да извърши престъпление, което представлява опасност за околните. Провокирана от заболяването си освидетелстваната е проявявала вербална агресия спрямо различни лица – близкия семеен кръг. От научна гледна точка, заключението на приетата по делото КСППЕ, подкрепя този извод, доколкото е изложено, че под въздействие на налудните си изживявания е възможно предложената за освидетелстване да прояви агресия или да посегне на живота си. Всичко това сочи, че с поведението си освидетелстваната може да е опасна за околните и за себе си. Във всеки един момент е възможно да осъществи престъпление против личността на своите роднини, трети лица или против собствеността. Подобно състояние е нетърпимо за правовия ред и следва да бъде отстранено чрез задължително лечение.

Съдът приема за най-подходящо по вид е предложеното с експертизата стационарно лечение за срок от два месеца, което да бъде осъществено в „ЦПЗ – София“ ЕООД. Стационарната форма е необходима предвид възможността за обостряне на психичното заболяване при спиране на медикаментите и опасността която се създава за околните. Чрез стационарно лечение може да се осигури непрекъснато наблюдение върху освидетелстваната и много бързо и ефективно да се прецизира лечението ѝ чрез точната доза лекарства, за да бъде максимално щадящо. Предложената за освидетелстване към този момент живее сама. В активна възраст е. Синът ѝ живее в Република Австрия, а брат ѝ в с. Ж.. Това сочи, че осъществяването непрекъснат надзор спрямо нея, проследяване на приема на медикаменти и

поне двукратното транспортиране до гр. София е възможно да не бъде изпълнявано стриктно, което от своя страна да компрометира състоянието на осв. В.. Това сочи, че амбулаторна форма на лечение е неподходяща.

Не се споделят доводите на служебния защитник, развити по време на съдебните прения, за неоснователност на искането. Разпоредбата на чл. 155 ЗЗ въвежда кумулативното наличие на медицински и юридически критерий, при установяването на които лицето подлежи на задължително лечение без значение неговата воля. Тава сочи и граматическото тълкуване на разпоредбата, тъй като лечението е задължително, а не принудително. Т.е. при наличие на двете предпоставки, лицето следва да бъде настанено за лечение без да се изследва волята му. Още повече, че при експертната констатация, че предложената за освидетелстване не може да дава информирано съгласие и най-малкото спорно от юридическа гледна точка дали същата може да прави валидни волеизявления както във връзка с постъпване, така и напускане на болнично заведение. Именно, за да се избегне възможността за непоследователно поведение на лице, които поради характера на заболяването си е възможно да не оценяват правилно конкретни ситуации, разпоредбата е въведена в обществен интерес и без изискване за съобразяване на волята на лицето, която може да е компрометирана юридически без то да си дава сметка за това.

Не може да бъде уважено и искането на служебния защитник срокът на лечението да бъде по-кратък. Последният е определен съобразно предложението на трите вещи лица, изготвили експертизата. Те имат специални знания в областта на психиатрията и психологията, имали непосредствен контакт с предложената за освидетелстване, с лекуващия ѝ лекар, медицинската документация, поради което са в състояние да преценят нужният срок за лечение. При изслушване на вещите лица в съдебно заседание достатъчно подробно беше аргументирано защо продължителността следва да е два месеца. С оглед на това липсва причина заключението да бъде пренебрегнато в тази част и да бъде постановен по-кратък срок. Още повече, че съгласно чл. 164, ал. 3 НПК при отпадане на предпоставките за задължително настаняване и лечение, преди да е изтекъл определеният срок, задължителното настаняване и лечение могат да бъдат прекратени от съда по искане на лицето, прокурора или ръководителя на лечебното заведение

Предвид изразеното желание от свид. Л.В. изрично съгласие на основание чл. 163, ал. 3 ЗЗ, намерението му след подобрението на неговата майка той да осъществява непрекъснато наблюдение над нея, то именно последният следва да бъде определен да предоставя информирано съгласие за лечението.

Поради констатираната опасност с висок интензитет за живота и здравето на близките на предложения за освидетелстване, които са най-висшите блага в едно демократично общество, положителният ефект, който проведеното до момента доброволно лечение има, съдът намира, че трябва да бъде допуснато предварително изпълнение на решението. По този начин няма риск то да бъде прекъснато по волята на предложената за освидетелстване, като по този начин косвено да се създаде опасност за живота и здравето на различни лица.

Предвид влошеното здравословно състояние на освидетелстваната, разнските по делото следва да останат за сметка на държавата.

Водим от горното и на основание чл. 162, ал. 1 ЗЗ, съдът

РЕШИ:

ПОСТАНОВЯВА задължителното лечение на освидетелстваната **П. Й. В., ЕГН *******, с адрес: гр. И., ул. „К. М.“ № 47 за срок от **2 месеца и ОПРЕДЕЛЯ СТАЦИОНАРНА ФОРМА** за провеждането му в „ЦПЗ-София“ ЕООД.

На основание чл. 162, ал. 2 от ЗЗ **ОПРЕДЕЛЯ** за лице, което да изразява информирано съгласие за лечението, сина на освидетелстваната **ЛЮБ. Й. В., ЕГН *******.

ДОПУСКА предварително изпълнение на решението.

ПОСТАНОВЯВА направените по делото разноси да останат за сметка на държавата.

Решението подлежи на обжалване и протестиране в **7-дневен срок** от днес пред Софийския окръжен съд.

Препис от решението да се изпрати на „ЦПЗ-София“ ЕООД и на **ЛЮБ. Й. В.** за сведение.

На основание чл. 165, ал. 2 ЗЗ при необходимост привеждането в изпълнение на решението от лечебното заведение **да се осъществи със съдействието на органите на Министерството на вътрешните работи.**

Препис от протокола да се издаде на служебния защитник, при поискване.

Съдия при Районен съд – И.: _____